

vedtaget uændret i Folketinget. Som det høje Ting vil vide, indeholdes der i Loven om private Jernbaner af 27. Maj 1908 saavel som i Loven af 20. Marts 1918 en Bestemmelse om, at vedkommende private Bane skal være aabnet for Drift i hele sin Udstrækning senest 4 Aar efter, at Eneretsbevillingen er givet. Under normale Forhold vil det ikke volde Vanskeligheder at overholde denne Bestemmelse, men de ekstraordinære Forhold, som er fremkaldte ved Verdenskrigen, har foraarsaget, at adskillige Jernbaneanlæg, der er paabegyndte, ikke har kunnet fuldføres indenfor den 4 Aars Periode. Det samme Forhold har bevirket, at adskillige Baner, paa hvilke der er givet Koncession, men hvor man endnu ikke er gaaet i Gang med Arbejdet, ikke kan fuldføres indenfor den 4 Aars Periode. Lovforslaget gaar da blot ud paa at give Ministeren for offentlige Arbejder Bemyndigelse til, hvor Omstændighederne taler derfor, at forlænge denne Frist. Ogsaa dette lille Lovforslag vil jeg anbefale til det høje Tings Velvillie.

Jørgen Berthelsen: I Lovene om private Baner er det, som angivet i Bemærkningerne til Lovforslaget, bestemt, at en Bane skal være aabnet for Drift i hele sin Udstrækning senest 4 Aar efter Enerettens Meddelelse. I Bemærkningerne til Lovforslaget staar der, at disse Bestemmelser findes i Lovene af 1908 og 1918, men, saa vidt jeg erindrer, staar den samme Bestemmelse ogsaa i Loven af 1894 § 5, saa det er en Bestemmelse, der vistnok har fulgt alle vore Jernbanelove. Forinden Eneretten meddeles, skal Bevillingshaverne overfor Ministeriet dokumentere, at den Del af Anlægskapitalen, der skal skaffes til Veje udover Statens Bidrag, er til Stede; der skal forelægges Overslag over Udgifterne ved Baneanlægget og Kommunerne hver for sig give Tilsagn om, at de til Anlægget vil yde et saa stort Tilskud, at det tilsammen udgør den Del af Anlægskapitalen, som Staten ikke yder, foruden forholdsmæssig Andel i de eventuelle Overskridelser, en Bestemmelse, som ikke staar i de tidligere Love, men som ved forskellige Anlæg har vist sig at være nødvendig, da der har været Uenighed om, hvorvidt Bevillingshaverne, altsaa Kommunerne, i det hele taget skulde deltage i Overskridelserne. Disse Bestemmelser kom ind i de senest vedtagne Love om Anlæg af Jernbaner. For de Baners Vedkommende, der her er Tale om, er vistnok alle Overslagene udarbejdede paa Grundlag af

Priserne i 1914 og 1915, en Beregningsmaade, som Staten vistnok ogsaa har brugt med Hensyn til de Statsbaneanlæg, vi har haft. For en Del af de i Lovforslaget omhandlede Baner er der givet Koncessioner under Krigen, for andre er det sket umiddelbart før Krigen. Der er ogsaa blevet vedtaget en Lov, hvorefter Ministeren for offentlige Arbejder bemyndiges til at give Eneret til flere Baner om Aaret, end Loven hjemler Ret til; det skete for at afhjælpe Arbejdsløsheden. Vi har for Resten her paa Rigsdagen under Krigssituationen vedtaget mange Love med den Begrundelse, at de skulde afhjælpe Arbejdsløsheden, men en hel Del af disse Love er ganske vist kun blevet til Papir. Naar der var meddelt Eneret, blev Linien udstykket, og der blev foretaget Besigtigelse af den, men kun for enkelte af Banerne er der blevet begyndt paa Arbejdet. Det viste sig nemlig, at i Mellemtiden var Priserne paa Materialerne og Arbejdslønnen steget i en saadan Grad, at Anlægget vistnok uden Overdrivelse kan siges at ville være blevet 5 til 6 Gange saa stort som det budgetterede Beløb. Jordarbejdet blev i 1914, for blot at nævne et Eksempel, kalkuleret til 75 à 85 Ø. pr. m³, og siden er det jo blevet betalt med indtil 5 Kr. pr. m³. Det vil heraf ses, hvilken uhyre Prisstigning der har været paa den Slags Anlæg. Skinnerne blev den Gang gennemsnitlig ansat til et Beløb af 125 Kr. pr. Ton, men det har vist sig, at de er steget saa betydeligt, at de kommer op endogsaa til 700 Kr. At Priserne paa Bygninger har været høje, ved enhver. Under disse Omstændigheder turde næsten ingen Kommune gaa i Gang med at paabegynde Arbejdet, og det var dem som Regel ogsaa umuligt at laane de dertil fornødne Summer. En Tid var det ogsaa ganske umuligt, selv for de meget forhøjede Priser, at fremskaffe de nødvendige Materialer. Anlægget af Banerne blev derfor ikke paabegyndt eller, hvor det var paabegyndt, ikke fuldført, og jeg tror, at det af Hensyn til vore Jernbaneforhold er heldigt, at man ikke har fuldført dem til de da herskende Priser. Den Sum, der vilde medgaa til Forrentning og Afdrag af Anlægskapitalen, vilde under de Forhold blive ved at tyngte haardt paa Kommunerne, ogsaa naar vi en Gang igen kommer ind under normale Forhold. Mange af vore Privatbaner giver ikke normal Rente, desværre; der er adskillige af vore Privatbaner, der har haardt ved at betale deres Drift, og den i dem anbragte Kapital